

विश्वासः नास्ति किम् ?

क स्मिंश्चित् ग्रामे कश्चन दरिद्रः आसीत् । सः कदाचित् बहुदुःखेन मन्दिरं गत्वा गणेशस्य पुरतः स्थित्वा सम्भाषणम् आरब्धवान् - “हे देव ! भवान् विघ्नस्य नाशं करोति इत्यतः भवन्तं निर्विघ्ननायकं मत्वा जनाः

एवं गणेशं निवेद्य सः मन्दिरात् बहिः गतवान् । यावत् सः गृहं प्रति गच्छन् आसीत् तदा अहो आश्चर्यम् ! मार्गमध्ये पतितं किञ्चित् धनं दृष्टिगोचरम् अभवत् । सः समीपं गत्वा तत् हस्तेन गृहीतवान् । तत्र पञ्चाशत् रूप्यकाणि आसन् । कोऽपि मां न दृष्टवान् खलु इति परितः पश्यन् सः तद् धनं स्वकोशे संस्थापितवान् ।

ततः सः तदेव मन्दिरं गतवान् । भगवतः गणेशस्य पुरतः स्थित्वा उक्तवान् च - “हे गणेश ! किमिदम् अन्याय्यम् ? किं भवतः मयि विश्वासः एव नास्ति ? यद् लभ्यते तत्र अर्धभागं निश्चयेन भवते समर्पयामि इति अहम्

भक्त्या प्रणमन्ति । अहमपि तदेव मत्वा भवन्तं प्रणमामि । परन्तु भवान् किमर्थं मम धनागमने विघ्नं न नाशयति ? मह्यं किमर्थम् ऐश्वर्यं न ददाति ?” इति ।

एवम् उक्त्वा सः त्रिवारं गणेशस्य प्रदक्षिणं कृतवान् । पुनः कथनम् अनुवर्तितवान् - “अस्तु, एकम् उपायं कुर्मः । यदा अहं मार्गेण गच्छामि तदा तत्र अहं यथा धनं प्राप्नुयां तथा भवान् मम अनुग्रहं करोतु । मार्गे यदि अहं सहस्रं रूप्यकाणि प्राप्नोमि तर्हि तत्र अर्धभागं (पञ्चशतं रूप्यकाणि) भवतः कृते निश्चयेन समर्पयामि” इति ।

उक्तवान् किल ! एवं चेत् मार्गे शतं रूप्यकाणि एव भवेयुः खलु ? भवान् किमर्थं पूर्वमेव पञ्चाशत् रूप्यकाणि स्वीकृत्य अवशिष्टानि पञ्चाशत् रूप्यकाणि एव तत्र स्थापितवान् ? भगवता भवता अपि एवम् अन्याय्यं क्रियते ?” इति ।

ततः गणेशाय किमपि समर्पणम् अकृत्वा एव सः ततः गृहं प्रति गतवान्, मार्गे पुनः किमपि लभ्येत वा इति पश्यन् !

□□

• टि. कला